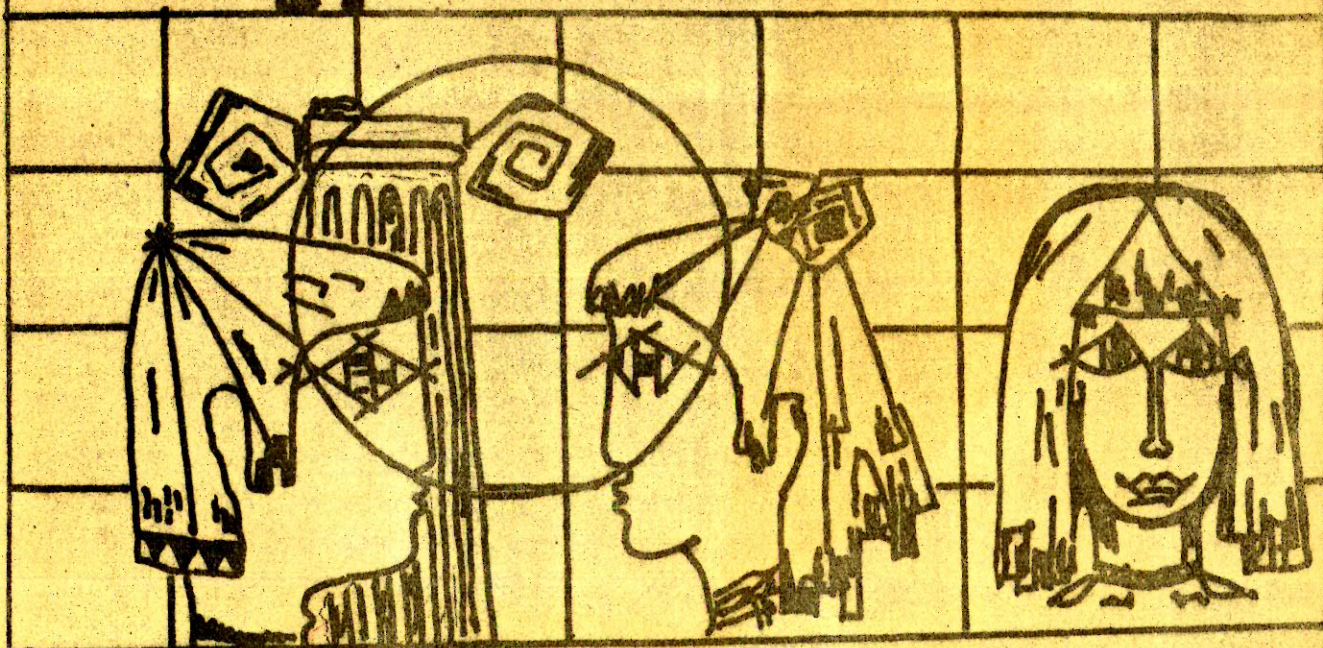

69/2

TIZPERC

Ságvári Endre Gyak. Gímn.
KISZ-Bizottságának lapja

Ü N N E P E I N K

Örüljön ma minden bibincses többi,
Van még, aki magyar földön szabad,
Mert a tavaszt nem tudták megkötözni.

/Ady/

A magyar szabadság születése három tavaszi naphoz kapcsolódik.

Nagyszerűségét először 1848. március 15-én izlelhette meg a magyar nép, amikor megjelentek a szabad sajtó termékei, a 12. pont és a Nemzeti dal, amelyet néhány órával később a forradalmár költővel együtt zugott a lelkes tömeg. A vér nélkül győzedelmeskedő forradalom vívmányai mérhetetlenül fontosak a magyar társadalom fejlődésében. Az áprilisi törvények a polgári átalakulás útját nyitották meg, és ezt a folyamatot a szabadságharc bukása sem állíthatja meg. Az idei ünnepek sorában a Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulója különös súlyt kapott.

1919. március 21-én Magyarországon világtörténelmi jelentőségű fordulat történt. Bár csak 133 napra, de létrejött a második proletárdiktatura, amely rövid léte ellenére kiemelkedőt alkotott. Munkás és paraszt fiatalok kerültek a főiskolákra és az egyetemekre, nyomorgó munkáscsaládok költöztek új lakásokba, proletárok gyermekei szórakoztak a Margitszigeten. A fiatal munkáshatalmat megsemmisítette az ellenforradalmi intervenció, de a Tanácsköztársaság dicső napjai tanulságot szolgáltatottak, és az egyszer már megszerzett szabadság emléke harcra serkentette népünk legjobbjait.

A szabadságot számunkra véglegesen a harmadik tavasz hozta meg: 1945. április 4. A szovjet katonák hősi küzdelmet folytattak érte, minden talpalatnyi földért vérrel áldoztak. Így valósult meg népünk évezredes álma, így építhetjük ma szabad hazánkban szabad jövőnket.

Ezekre a napokra őszinte tisztelettel és büszkén emlékezünk valamennyien, jelentőségük olyan élő, mint száz vagy félszáz évvel ezelőtt volt. Szellemi hagyatékuk mai békés életünket szolgálja.

T a r i I r m a

AZELŐTT

Mocsai Eszter^x

1.

A szobában hárman ültek. Feketében az anya, a fia és a lánya. Az anya némán, összegörnyedve ült, kezét ölébe téve némán gyászolta a férjét. Az első Szilveszter-este nélküle. A fiú hallgatagon bámulta az ujságot. Az ujjai között kéken füstölgött a cigarettája.

Időnként feltekintett a hűgára, aki az ablaknál merengett. Odakinn kegyetlen hideg volt. Még nem esett le a hó, és a dermedt faágak feketén himbálóztak az ádáz szélben.

- Kisfiam, hozd be az üveget - szólt az asszony, fáradt arcát a fia felé fordítva. «Azelőtt» mindig az ura bontotta fel a pezsgőt, és amikor felhangzottak a Himnusz akkordjai, megcsókolta őt. «Azelőtt» minden újév-várás boldog, nevetéstől hangos volt - és most

Az anya kitörölt egy könnycseppet a szeméből. A fiú belépett az ajtón, könyökével nyomta le a kilincset. Egyik kezében az üveg, a másikban három talpas pohár volt. Óvatosan, egyenként leállította őket az asztalra, majd zsebébe nyulva elővette a dugóhúzó. A pezsgősüveget térdei közé szorítva gondosan lehámozta róla az ezüstpapírt. Halk pukkanás, és a bor habosan felszaladt. Csendes kotyogással zuhogott a poharakba. A lány is felállt és az asztalhoz lépett. Az anya reszkető kézzel emelte fel a poharat, valamit mondani akart, de a szája megremegett és hangosan felzokogott. A lány nem bírta nézni, hogy anyja sir, és neki is megremegetek a vállai. Lassan mindketten megnyugodtak, boldog újévet kívántak egymásnak és az apa gyászkeretes képe felé fordulva szájukhoz emelték sárgán villódzó poharukat.

x A Tanácsköztársaság évfordulója tiszteletére kiírt iskolai pályázat 1. helyezett novellája.

2.

A fiú az ágyon feküdt hason és dühöngött. Egyre a szőke másodikosra gondolt, aki most a buliban szórakozik. Haragudott anyjára, hogy nem engedte el hazulról. A Szilveszter nem családi ünnep. A televízióban magyar nótákat énekeltek. A lány az asztalnál ült és eszegetett. Ő sem szerette a népdalokat, tenyerére támasztott állal elmélázott. Apa nagyon szeretett énekelni. Ha, dolgozott, mindig dalolt. Szeme anyjára tévedt, aki láthatóan élvezte a műsort. Majd kissé előredőlve megnézte az óráját. Háromnegyed tizenkettő.

- Ferikém, lassan felbonthatod a pezsgőt! - fordult a fiához. Az feltápáskodott, és átment a másik szobába az üvegért. A tévében már az órát mutatták. Az asszony felállt és felgyújtotta a vilányt. Az asztalon tálca állt és közepén egy égetett cukorból malac. A fiú visszajött, és kirántotta a palcából a dugót, szinte robbanásszerű hanggal repült ki a műanyagcsavar, és magasra fröcskölt a kiáramló fehér hab. Az anya letörte a malac farkát, a gyermekek a füleit. Az orra az apa része lett volna. Az anya nagyot sóhajtván nézett a képre. Hogy lesz ezután? Könnyebb lesz ez az újév, mint az elmúlt volt? Tudom-e biztosítani a gyermekek jövőjét, ahogy az apjuk tudta volna? Erre a gondolatra könnybe lábadt a szeme. Lánya gyengéden részvétellel csókolta meg, fia arra a szőke kislányra gondolt, aki az idegen buliban táncol.

3.

A társaság hangosan kacagott. A poharakban szinte lángolt a bor, és a magnó bömbölt. A hangulat tetőfokára hágott.

Gyerekek! Éjfél van! - kiáltotta Éva, és mindnyájan megrohanták az asztalt. Hirtelen felcsendült a Himnusz előjátéka és általános puszizkodás kezdődött. A nagy nevetés, járkálás közben észre sem vették, hogy a másik szoba ajtaja kinyílt és az anya bejött. Az asztalra nézett üres poharat keresve, s hogy nem talált, a szek-

rény felé indult.

- Jé! Éva néni, boldog újévet! - borult a nyakába az egyik vendég lány. Mindannyian megcsókolták.

- Feri, hozz gyorsan poharat! Anyáról megfeledkeztünk! - sziszegte a foga között a lány és az üveg felé nyult.

- Ha most is sirni kezd, kiborulok. Utálok a jeleneteket! - azzal töltött. Az asszony hosszan megcsókolta a fiát, és teli pohárral a kezében kihátrált a szobából. Ismét egyedül volt a férjével, mint-azelőtt.

Odaát állt a bál. Éva nekitámasztotta homlokát az üvegnek.

- Kár, hogy nincs hó! - mondta a mellette álló fiúnak.

- Kár- szólt az, és átölelte a lány nyakát.

Kiint kegyetlen hideg volt. A lámpák fehéren-sárgán inogtak, és a dermedt faágak feketén himbálóztak az ádáz szélben, mint.....- azelőtt.

ÖREGDIÁKOK

JOBBA GABI fh

Legutóbb a tv március 4-i műsorában láttuk, Euripidész drámájában Iphigeneiát alakította Bessenyei Ferenc, Psota Irén partnereként. Munkatársunk még az ősszel beszélgetett vele.

Tő lünk indult. Most a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója, vagyis fh. A Vas utcai kollégium hatodik emeleti szobájában tanulás közben zavartam meg, a gitárján gyakorolt.

A szobábanlépő egy hatalmas erkélyt pillant meg először, amely a szürke, füstös pesti háztetők fölé emelkedik. Ide a magasba alig halatszik valami zaj a Rákóczi útról, pedig az autók, villamosok, buszok a kaputól alig harminc méternyire robognak. Ideális hely különben is, a főiskola fél percrenyire van. Szemben a menza, az épületben könyvtár, klubszoba. A földszinten a hallgatók büszkesége, a színésznebulók gyakorló műhelye, az Ódry Színpad.

Gabi nem túl magas, sovány és igen csinos lány, szinte még az iskolapadba valónak látszik. Örült, hogy még emlékezünk rá, és szívesen beszélt a régi iskoláról.

Mindig színésznő akartam lenni. A versmondást, a szereplést Kordé tanár ur irodalmi színpadán kezdtem, a gyulai diákfesztiválon és a Ki mit tud-ban is felléptem. Sok kedves emlékem fűződik tanárainhoz, diáktársaimhoz.

A két nagy erőpróba közül melyik volt a nehezebb?

Furcsa, de az, amelyik jobban sikerült, a felvételi. Az érettségi elég «közepesen» ment. A felvételi bizottság elé mindenki háromszor kerül, így kevesebb a tévedés, több az izgalom.

A főiskolán minden félévben bizonyítani kell a tehetséget, a fejlődést, eere szolgálnak a rosta-vizsgák. Neked hogy sikerültek?

Az első sokkal rosszabbul, mint a felvételi. Nagyon tehetségtelennek éreztem magam, de végül megszoktam. Most már harmadéves vagyok.

Mesélj még valamit a vizsgákról!

A legnehezebb vizsgákat Hegedüs Géza tartja. Például felszólít, hogy mondd el valamelyik görög dráma tartalmát. Aztán hirtelen közbeszól: Na és akkor a szolga melyik kezét emelte fel? Kapásból nehezen lehet erre válaszolni.

A második évfolyam elvégzése után megengedik a nyilvános szereplést. Téged többször hallottunk a rádióban, láttunk a televízióban - táncdalt énekelni. Mi a véleményed a műfajról?

Nem szeretem, de az ösztöndíjunk nem túl sok. A komoly zenét és dancot természetesen többre tartom.

Szerepeidről mit hallhatunk?

A Thália Színháznál vagyok gyakorlaton. Statisztálok, de főszerepet is játszom a Szerencse vagy halál c. darabban. Nagy öröm számomra, hogy együtt játszom Nagy Attilával, Somogyvári Rudolf-fal, Latinovits Zoltánnal.

Eltelt az idő, Gabi próbára indul. Köszönjük a riportot, sok sikert kívánunk!

Bárány Sándor.

Bulgária - árokszélről

Végre leszállhatok, ez már Szófia. Az állomásnál alacsony házak, macskaköves utca, szemben egy vegyeskereskedés, mögötte hatalmas vasbeton szerkezet. A villamoson alig van utas. Mindenütt plakátok, fehér zászlók a VIT cimerével, a feliratok szövegéből csak a fesztivál szót értem. Néhány perces zötyögés után kényelmes csuklós Ikarusz-buszra szállunk át.

A karomat húzza a bőrönd, fáradt vagyok. Bolgár barátom vigasztal, talán az ötödik kempingben kapunk helyet. Az autóbuszra hiába várunk, egy teherautót állítunk meg, azzal megyünk 15 kilométert. A kempingben még van egy hely, mögöttem egy olasz összetett kézzel könyörög ágyért.

A szófiaai utcán hatalmas tömeg, távolról látom a magyar küldöttség autóbuszát, de nem tudok addig elvergődni. Érdeklődöm, hogy merre van a Magyar Intézet. Legalább harmincan fognak körül, angolul, bulgárul, franciául beszélnek, előkerül egy német tolmács is, mivel semmi komoly cseretárgyam nincs, hamar továbbállnak. A címet nem tudják, hiába kérdezem tizedszer is. Sétálok, sodródok a tömeggel. Diszegyenruhás rendőr próbálja irányítani a forgalmat. Egy néger a másik oldalra akar átjutni, egy arab kocsi csikorogva fékez előtte. Sután egymásra vigyorognak, jön a rendőr. A tömeg megáll egy pillanatra. Ők hárman mosolyognak, veregetik egymás vállát, béke, barátság mondogatják közben. Néhány perc múlva a rendőr hátra mutat, mögöttük türelmetlenül váraкоznak a kocsik. Ujabb kézfogásokkal búcsúznak.

Két napja keresem a póstát, nálam van minden levél, eredmény nincs. Sehol egy póstaláda. Másfél órája elszántan kíséretet egy lány, gyönyörű műszempillája van, a szemhéját kékre festette. Beszélgetésünk igen változatos. Én De Gaulle-t emlegetem, az orronra mutatok, nevetünk. Mosolygós arccal mond valamit franciául. Válaszomból egy rövid mondatot ért meg, meglepődik. Vajon mit mondhattam? Elbucszuk, mert egy francia küldöttség várja. Később egy magyar felvilágosít,

hogy a póstaláda a villamosok oldalába van beépítve.

A tv-operatőr, Török Vidor majd, hogy össze nem esik a felszerelést szétszítja köztünk, néhány felvételt készít a jelvénykereskedőkről, egy kiskocsmában sört iszunk, aztán megpróbálunk bejutni az egyetlen éjszakai szórakozóhelyre - még nincs tíz óra. A Nemzetközi Klub előtt nagy tömeg szorong, Török Vidort szó szerint átnyomják egy üvegajtón, legurul a lépcsőn. Egy zenekar játszik, de rajtunk kívül nem táncolnak.

Kóréh Zoltán

UTI ÉLMÉNYEK A «B» ÉPÜLETBEN

Lapunk alulírott két mérész munkatársa kalandos útra vállalkozott. Újuk célja az igazgatói irodától távol eső, vidám sárga színű «B» épület volt. Ennek első emeletéről adtak hirt arról az eddig ismeretlen életről. Vonakodva vállalták ezt a megbízatást, de most, hogy sikerült, a főszerkesztő örömmel adja közre riportjukat.

« Március végét írunk. Magunk mögött hagyva a nehéz és fáradtságos utat, bátortalanul állunk végre itt a titokzatos épület nagy kapuja előtt. Előttünk az első talány. A kilincsről lógó táblán primitív betűkkel ez áll.

KERÉKPÁROD A SZOKOTT HELYEN!

FALBONTÓ EDWÁRD

Tanácsstalanul nézzük a feliratot, de itt egy benszülött.- Jónapot kívánunk! Mi még nem ismerjük egymást. . . .

Csak félvállról mutatkozik be, Gosztonyi Guszti, aztán máris megakad a szeme a táblán. Artikulátlan üvöltés hagyja el ajkát « a biciklim» és eltűnik a sötét kapualjban. Na de tovább kell mennünk.

Megérkeztünk tehát utunk végcéljához. Az egyetlen, a folyosót a külvilágtól elválasztó üvegajtó - ha szabad így neveznem, mivel már nincs benne üveg - mellett szomorú szemű takarítónéni szedte a cserepeket, közben egykedvűen mormolta: "Már hatodszor az idén . . ."

Utunk nem volt könnyű a legfiatalabb korosztályig. Előbb át kellett verekednünk magunkat a negyedikes lányokon, akik mitológiai hydraként gáncsoltak el boldog, boldogtalant, míg eljutottunk az első D-ig. Az elsősök, bár még csak fél éve vannak itt, máris alkalmazkodtak a mostoha körülményekhez. Automatikusan verték egymás fejét, nem törődve az amazontermészetű Mák Zsuzsával, a kulturossal, aki bőszen árulta a jegyeket a 119 éves Bábszínház jutalomjátékára.

- Kispajtások, szinte ingyen van, kulturfelelősöknek KISZ fegyelmi terhe mellett kötelező.

Az egyik stréber elsős, aki képes lett volna jegyet venni, hirtelen az itatónak becézett vizesap mélyén találta a fejét. Mi igyekeztünk odébb állni.

A tanári? Hja, igen, itt áll helyt hivatásának nevelők maroknyi csoportja, de ahogy elnézzük, valami hiba csuszhatott be, éppen Farkas tanár urat ápolják, osztályuk átrendezése közben felelőtlen negyedikesek lábára tettek egy tölgyfa ajtót. A tanári egyik félreeső sarkában néhány jelölt szédelegve meséli hátborzongató élményeit. De máris hatalmas tömeg sodor magával bennünket, mely a IV. d. felé igyekszik, hogy végignézzék Horvai Márta és a mokány, mélynövésű Hegedüs szabadfogású birkozómeccsét. Melőtt Horvai agyonütné ellenfelét, bár Giday már nagyon készül a kiszámolásra, Pál Attila és Hofgesang felteszik Hegedüst / a mélynövésű mokányt/ a szekrény tetejére. Mindenki Hegedüst / a mélynövésű mokányt/ nézi, aki azt kiabálja, hogy "majd megnövök én", és senki sem figyel Mák Zsuzsára/ az amazontermészetű kulturosrá/, aki eltéve KISZ fegyelmi füzetét, újból a bábjegyek dicséretébe kezd: - Világraszóló műsor! Felveszik a Cintulát KISZ-tagnak.....? Tragédia.

Miközben a lábunk alatt a kis Ságvári harmadikosai mászkálnak, elérünk a II. d.-hez. Zavarni nem akarunk, mert éppen rugják a pléht. labdájukat ugyanis bádogdobozból készítették. Osztályukból - a szivárgó vízzel együtt /lyukas a radiátor/ - csinos jelölt lép ki, a fiuk egy perces néma vigyázzal tisztelegnek neki. Miközben az ifju tanárnő után integetnek, ismét megjelenik Márk Zsuzsa /az amazontermészetű kulturos/, de már az a hirtelen kelt érdeklődést, hogy a jó KISZ-tagok jövőre ingyen jegyet kapnak a 120. évfordulóra.

Csengetnek. Mindenki megmerevedik, az elszabadult ösztönök elcsitulnak, a mandarinok visszaosonnak a cellába.

Mi is elhagyjuk az épületet. A kapuban Gosztonyival /a benszülöt-
tel/ találkozunk, aki épp vízes borogatást helyez homokára, mé-
lán nézve darabokra szedett biciklijét.

CSUKÁS JÁNOS

SZŐNYI GYÖRGY

INNEN-ONNAN

Március elsején iskolánk, a délelőtti szalagavató ünnepély után megrendezte hagyományos szalagavató bálját. Az impozáns nyitótáncot, palotást a negyedikesek mutatták be. Ezután a helyet a Kristály zenekar vette át.

A hangulatot csak emelte, hogy az ünnepélyt, a megyeháza földszinti termeiben sikerült megrendezni.

Iskolánk kivette részét a városi ünnepekből is. A szőregi emlékmű koszoruzásánál március 15-én hetven tagú képvisellel jelent meg. A karének közreműködése közben iskolánk küldöttsége egy-egy koszorút helyezett el párt-és KISZ szervezetünk nevében.

A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójáról és hazánk felszabadulásáról iskolai szintű ünnepélyeken emlékeztünk meg. A mindig kitűnően helytálló karének mellett szólóhangszeres szereplők, és az iskolai irodalmi színpad közreműködése is emelte a műsorok színvonalát.

Március 8-án kezdődtek meg a gyulai Erkel Diákünnepék küzdelmei. Először iskolai szinten dőlt el a küzdelem a szavalók, énekesek, és szólóhangszeresek között. Az énekkarok városi döntőjére a Ságvári diszteremben került sor. Mind a karének, mind a kamarakórus utazhat Gyulára.

Azután a szólisták városi versenyére került sor. Jogos a büszkeségünk, ha az eredményeket nézzük. A tizenöt városi státuszból hetet a Ságvári gimnázium tanulói töltöttek be.

Igen sokan küldtek be Gyulára írásbeli dolgozatot is. Ezek beadási határideje április 1-volt. eredmények még nem érkeztek, de reméljük a többi küzdelmekhez hasonlóan itt szintén szép sikereket fogunk elérni.

A Tanácsköztársaság 50. évfordulója tiszteletére hirdetett iskolai irodalmi pályázatot Mocsai Eszter II.a. oszt. tanuló nyerte. A második Klivényi Éva /III.c/ munkája lett, a harmadik helyen Horváth Zsíkó László /II.a/ és Szőnyi György /II.d/ osztozott.

Sport. Itt is számolhatunk be eredményekről, ha hiányosságok is akadnak. Május másodikán lesznek Szegeden, és az országban az ifjúsági Sportnapok, melyből a Ságvári is kiveszi részét. Röplabda és kézilabda csapatunk már szorgalmasan edz.

Nemrégiben egy asztalitenisz bajnokságot is hirdettek az iskolában.

Ennek hányatott története a következő. A verseny csak az első fordulójig jutott el. Az említett forduló után a versenyzők nem rak-

ták helyre az asztalokat, piszkot, szemetet hagytak maguk után, /egyszóval nem szépen/ sportszerűtlenül viselkedtek. E fegyelmezetlenségek után az igazgatóság úgy döntött, hogy a versenyeket ideiglenesen felfüggeszti. Így azóta sem történt semmi. A jövőben saját érdekünkben kell vigyáznunk, hogy efféle rendbontás ne forduljon elő.

Március harmincegyedikén iskolai szintű történelmi csapatverseny volt. Hét osztály négy-négy fős csapata vett részt rajta. A tárgy: Magyarország helyzete a világtörténelemben 1914 óta, különös figyelemmel a magyar Tanácsköztársaságra. A kétfordulós versenyt végül is a II. d. csapat hagyta el győztesen. Tagjai: Rékasi János, Gera László, Szajbély Mihály és Szőnyi György voltak.

Iskolánk még egy tagjáról kell szólnunk, aki bár már a legutóbbi számunkban is szerepelt, most régi győzelmeit újjal gyarapította. Giday Andrásról van szó. Először négy társával a Hősök nyomában vetélkedően vett részt. A városi döntőn másodikok lettek, sajnos a területin már nem koronázta siker küzdelmüket. Aztán ugyanez a csapat a gyulai EDÜ-re megrendezett történelmi versenyen vett részt, ahol elsők lettek. A nagy erőpróba csak ezután következett. A KI MBEN TUDÓS történelmi versenye. Az előzetes jó szereplések után András a tv nézők százezrei elé került. Helyét jól állta meg, második lett az országos versenyen. Ezek után azt hisszük, nem lesz probléma a felvétellel a Közgazdasági Egyetemre, ahová általános tervező-elemző szakra kíván jelentkezni.

Az Ujságunk címlapjának megtervezésére kiírt pályázatot Szemerédi Teréz III.c osztályos tanuló munkája nyerte számos résztvevő közül.

A Vöröskereszt megyei vetélkedőjét a II.c osztályos Kenéz Katalin nyerte.

TIZPERC a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium
KISZ Bizottságának lapja

Felelős kiadó : Dr. Valkusz Pál

Felelős szerkesztő : Farkas István

Megjelenik évente ötször.